

ВПЛИВ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ НА ДУХОВНУ КУЛЬТУРУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Галуцько В. М.

*кандидат юридичних наук, доцент
кафедри
історії та теорії держави і права
Херсонського державного
університету*

«Кожен мусить пізнати свій народ і себе в ньому...Усе добре на своєму місці й своєю мірою...»[1]. Яскрава самобутня культура народу України має багатовікову історію. Питання про історію та витоки української культури є складним і дискусійним.

Українська культура – це частина не тільки світової культури, а і світової цивілізації. Вона розвивалася за загальними законами, в руслі розвитку європейської культури, хоча як і кожна національна культура має свої особливості та тісно пов'язана з природними умовами, історичним буттям народу, способом його життя, діяльністю, характером, психологією. Звичаї та обряди виникають разом із народом і передаються з покоління в покоління. І доки існує ця золота нитка в пам'яті, доти існує і сам народ. Кожне нове покоління повинно бережно зберігати цю нитку та не обірвати її кінці.

Молоде покоління – творці майбутнього, яке починається вже сьогодні. За роки незалежності України багато зроблено для формування єдиної спільноти в державі. Відроджується національна ідентичність, українська культура, народні звичаї та традиції, розвивається українське книговидавництво, трансляція телебачення відбувається українською мовою. Одночасно з цим і відбувається інтеграція у світову спільноту під впливом глобалізації, яка об'єднує народи, руйнує етнічні та національні бар'єри, відкриває всім доступ до набутих досягнень, підвищуються можливості

освоєння інших культур. Ці переміни є доброю ознакою, однак при цьому виникає і небезпека недобачити та розмити історичну перспективу, оскільки одночасно культура української спільноти насичується елементами, запозиченими з інших культур. Внаслідок цього в Україні поширюється вплив ідеологічних цінностей і моделей поведінки Заходу, яке асоціюється насамперед з Європейським Союзом, як еталоном дотримання демократичних цінностей, тому обрано саме ЄС як основний орієнтир для свого становлення [2].

Саме цінності духовної культури швидше за все проникають у суспільство, поширюються і приживаються, насамперед, серед молоді. Звідси виникає небезпека засвоєння негативних елементів іншої культури. Оскільки саме західні країни виступають головним рушієм глобалізації, то й культура, яку вони несуть в Україну, висвітлюють головні цінності, правила та стандарти, притаманні західному суспільству, а сьогодні, на думку більшості вчених, це суспільство масового споживання. На підставі цього панує думка, що це призведе до того, що процеси глобалізації проявляться в культурній сфері України в антитрадиціоналізмі. У тенденції до стандартизації способу існування людини, її матеріальних потреб та духовних пріоритетів, у поширенні "масової культури", яка визначає певні стандарти життя, пригнічуючи творчий потенціал самобутньої української культури та позбавляючи її унікальності [3]. Ця проблема є особливо актуальною сьогодні для України, перед якою стоїть завдання об'єднання багатоетнічного українського суспільства в єдину політичну націю з високим рівнем національної свідомості. Вищевказана проблема, стосується не тільки нашої держави, а й розвитку будь-якого сучасного суспільства, оскільки, по-перше стали вважати, що основою моральних проблем є розвиток нових сучасних технологій; по-друге, змінилося відношення до сімейних стосунків, збільшилася кількість розлучень, відбулась так звана «сексуальна революція» коли жінка живе з жінкою, а чоловік з чоловіком і все це у відвертих сценах показують по телебаченню, часто з насильством, а така «реклама» сприяє новим захворюванням, наступне-

розповсюдженню алкоголізму, що особливо впливає на молодь та побутове матеріальне задоволення.

Але, як показала історія в Україні побутова культура завжди цінувалася нижче, ніж на Заході, так як ментальність українців задається генетично, а значить не просто знищити національну духовність, ментальність, тому що свідомість пращурів житиме в майбутніх поколіннях. Мілан Кундера говорить: "Перший крок у знищенні народу — це стирання пам'яті. Знищити його книги, його культуру, його історію. Потім попросити кого-небудь написати нові книги, сфабрикувати нову культуру, винайти нову історію. Незабаром народ почне забувати, хто він і ким він був" [4]. Однак, сама природа робить українців духовно багатими. Життя і кохання для них пов'язані передусім з сім'єю, з продовженням роду, з відчуттям рідної землі, оселі, країни. Тому українці люблять свою Батьківщину незалежно від того, куди закидає їх нелегка доля. Патріотизм народу настільки укорінений, що його практично змінити неможливо.

Тому, і перші кроки Незалежної Держави були направлені на збереження і розвиток своєї культурної спадщини. В першу чергу Верховною Радою України, були прийняті закони про мову, освіту, культуру. Так, Законом «Про освіту» визначено школу як основу духовного та соціально-економічного розвитку держави, оскільки оновлення державної системи на демократичних засадах неможливе без національної школи, де здійснюється підготовка кадрів національної інтелігенції. Державою розроблено багато програм, які налаштовані безпосередньо на молодь. У статті 54 Конституції України громадянам України закріплено та гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності [5].

На формування національної свідомості важливим є вплив ЗМІ, оскільки вони виступають вагомим засобом створення історико-культурного інформаційного простору держави, який, по суті, є тим духовно-ідеологічним цементом, що скріплює народ у політичну націю. Відомий фахівець у галузі масових комунікацій В. Лизанчук зазначає: "...людські спільноти творяться мережами

інформаційних комунікацій, через які передається необхідна державно-політична, суспільно-економічна, ідеологічна, історична, етнічна та інша інформація. Національна мережа засобів масової комунікації – це один із “трьох китів”, на якому базується державна самосвідомість, поряд з національною інтелігенцією та національною політичною елітою” [6, с. 15].

Але, нажаль, сьогодні у більшості випадків, інформаційно-культурний простір нашої держави формується під впливом могутніх інформаційних потоків зарубіжних країн, заповнений так званими культурними зразками не найкращої якості, чужими ідеалами й цінностями і, по суті, не є національними за своїм змістом, а українські засоби масової інформації не сприяють формуванню і зміцненню національної свідомості, особливо молоді [7].

Тому, важливою умовою формування в Україні цілісного національного культурного простору має стати реалізація виваженої державної політики, у першу чергу-інформаційної, яка б створювала необхідні умови для формування і зміцнення національної свідомості громадян України, у першу чергу – молодь, утвердження незалежної держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Сковорода Г. неопублікована праця «Симфонія про народ» [Електронний ресурс] // Веб-сайт: Форма доступу: <http://tyzhden.ua/History/67626>

2. Сокол А. В., Конечна О. М. Моя країна – Україна. – Чернігів: РВК «Деснянська правда», 2004. – 64 с.

3.Ороховська Л. А. Вплив векторів розвитку «Схід – Захід» на Україну

4. Мілан Кундера "Книга сміху і забуття" – М.: Азбука, 2003. – 108 с.

5. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.: [зі змінами,внесеними згідно із Законом України №2222-VI від 8 грудня 2004р.]/// Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – С. 141.

6. Лизанчук В. Феномен невмирущості нації // Наукові записки АН ВШ України. – 2004. – Вип. 6. – С. 74-81.

7. Національна ідея і соціальні трансформації в Україні / За ред. М.В.Поповича. – К.: УЦДК, 2005. – 328 с.

ДЛЯ НАСТАВНИКІВ

Українська культура в Україні

Українська культура української молоді: реальний стан

та перспективи розвитку

10-11 червня 2015 року

Українська культура